מבחן בהלכה: הלכות שבת

זמן 90 דקות | ניקוד 100 נקודות

שם	כיתה	תאריך	ציון
			מתוך 100

זמן: 90 דקות · 100 נקודות · ענו על כל השאלות. הניקוד כתוב ליד כל שאלה.

א חלק א: ידע — 24 נקודות

4 נקודות לכל שאלה.

1 השלימו: בעשרת הדיברות שבספר שמות כתוב "___ את יום השבת לקדשו", ובעשרת הדיברות שבספר דברים כתוב "___ את יום השבת לקדשו". חז"ל אמרו ששתי המילים נאמרו "בדיבור אחד". (4 נק')

---

2 כמה אבות מלאכות יש בשבת, לפי המשנה (שבת ז, ב)? (4 נק')

א) 10 ב) 18 ג) 39 ד) 40

3 לפי השולחן ערוך, מתי מותר לעשות מלאכה במוצאי שבת? (4 נק')

א) מיד בשקיעה ב) כשרואים כוכב אחד ג) כשרואים שלושה כוכבים קטנים רצופים
ד) בחצות הלילה

4 סדר ההבדלה מסומן בראשי התיבות יבנ"ה. כתבו מה מסמנת כל אות. (4 נק')

---

5 "לחם משנה" בסעודות השבת פירושו: (4 נק')

א) לחם שנאפה פעמיים ב) שתי ככרות שלמות ג) לחם משני סוגי קמח
ד) לחם שנשאר מיום שישי

6 השלימו את הכלל שבשולחן ערוך (רעג, א): "אין קידוש אלא ___ ___". (4 נק')

ב חלק ב: הבנה

28 נקודות

7 א. מה ההבדל בין **אב מלאכה** לבין **תולדה**? 4 נק'

ב. הרמב"ם (שבת ח, ב) כותב שהמשקה צמחים בשבת חייב משום תולדת זורע. הסבירו את הקשר בין השקיה לזריעה. 4 נק'

8 נשים פטורות בדרך כלל ממצוות עשה שהזמן גרמן, ובכל זאת הן חייבות בקידוש מן התורה. מה הטעם? (רמז: זכור ושמור) 8 נק'

9

> ישכים בבוקר ביום הששי להכין צרכי שבת ואפי' יש לו כמה עבדים לשמשו ישתדל להכין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו כי רב חסדא היה מחתך הירק דק דק ורבה ורב יוסף היו מבקעים עצים ורבי זירא היה מדליק האש ורב נחמן היה מתקן הבית ומכניס כלים הצריכים לשבת ומפנה כלי החול ומהם ילמוד כל אדם ולא יאמר לא אפגום כבודי כי זה הוא כבודו שמכבד השבת
>
> (שולחן ערוך, אורח חיים רנ, א)

א. למה חכמי התלמוד, שהיו להם עוזרים, עשו בעצמם עבודות פשוטות לכבוד שבת? 4 נק'

ב. תנו דוגמה אחת להכנה לשבת שתלמיד בגילכם יכול לעשות בעצמו. 2 נק'

10 מהי "תוספת שבת"? ולמה מדליקים נרות שבת לפני השקיעה ולא אחריה? 6 נק'

ג חלק ג: צביון השבת

14 נקודות

11 "וְכִבַּדְתּוֹ מֵעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ, מִמְּצוֹא חֶפְצְךָ וְדַבֵּר דָּבָר" (ישעיהו נח, יג). לפי השולחן ערוך (שז, א), "שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול". סמנו ליד כל משפט: מותר / אסור, והסבירו את אחד מהם. 8 נק'

המשפט שנאמר בשבת	מותר / אסור
"מחר אני קונה אופניים חדשים בחנות."	
"איזו סעודת שבת טעימה!"	
"בוא נסגור עכשיו כמה אני משלם לך על העבודה של מחר."	

12 יצאה השבת, ונעמה רעבה מאוד. אבא עוד לא הבדיל. מה מותר לה לשתות לפני ההבדלה, ומה אסור? 6 נק'

ד חלק ד: מקרים מן החיים

34 נקודות

הכריעו והסבירו. ציינו מקור כשאפשר.

13

> כלי שמלאכתו לאיסור מותר לטלטלו בין לצורך גופו כגון קורנס של זהבים או נפחים לפצוע בו אגוזים קורדום לחתוך בו דבילה בין לצורך מקומו דהיינו שצריך להשתמש במקום שהכלי מונח שם ומותר לו ליטול משם ולהניחו באיזה מקום שירצה אבל מחמה לצל דהיינו שאינו צריך לטלטלו אלא מפני שירא שישבר או יגנב שם אסור
>
> (שולחן ערוך, אורח חיים שח, ג)

בשבת נשאר פטיש על שולחן האוכל. מה הדין בכל מקרה? 12 נק'

א אבא רוצה להשתמש בפטיש כדי לפצח אגוזים.

ב צריך את המקום על השולחן לסעודה.

ג הפטיש מונח בחצר בשמש, ואחי רוצה להכניס אותו פנימה כדי שלא יחליד או ייגנב.

14 בשבת בצהריים סבא מרגיש לחץ חזק בחזה וקשה לו לנשום. נתנאל אומר: "צריך לשאול רב לפני שמתקשרים, הרי זו שבת." מה תענו לנתנאל? ציינו מקור. **10 נק'**

15 א. פשטידה יבשה שהתבשלה לגמרי לפני שבת והתקררה. האם יש בחימום שלה בשבת איסור בישול? הסבירו לפי הכלל "אין בישול אחר בישול". **6 נק'**

ב. מרק שהתבשל לגמרי לפני שבת והתקרר לגמרי. האם מותר לחמם אותו עד שיהיה חם מאוד ("יד סולדת בו")? למה יש הבדל בין יבש ללח? **6 נק'**